

Сердюк Дар'я

МЕТОДИ СПІВОЧОГО НАВЧАННЯ

Стаття розкриває методи навчання сольного співу. Запропоновано ритмо-фізіологічний метод навчання.

Ключові слова : *метод, звук, ритм.*

Кожна людина – це унікальна особистість зі власним складом розуму, певним характером, манерою поведінки. Всі по-різному розкривають свої вокальні здібності. Але досвід викладачів вокалу протягом багатьох років сформував такі універсальні методи, для розвитку і становлення оперного співака.

1. Пояснювально-ілюстративний метод – полягає в тому, що педагог розкриває інформацію про співочий звук і голосоутворювання. Включає в себе: пояснення за допомогою усного слова і показ професійного вокального звучання і способів роботи голосового апарату, що створюють такий спів.

2. Емпіричний метод. Це метод показу і наслідування. Показ правильного звучання або запис, дозволяє підсвідомо діяти на голосову функцію в цілому і розвивати в потрібному напрямку. Сприйняття звуку здійснюється через голосові органи і в результаті відбувається рефлексорний зв'язок між слухом та голосом.

3. Фонетичний метод. Задум цього методу в застосуванні різних поєднань голосних і приголосних, складів, і окремих фраз. З ним пов'язано розвиток дикції, правильне формування голосних і приголосних під час співу. Спів кожної голосної, в тій чи іншій їх послідовності завжди повинна переслідувати якусь методичну мету.

4. Аналітичний метод – це коли порівнюєш трактування вокального твору у виконанні декількох вокалістів. Слухати потрібно багатьох, а потім слід знайти своє власне тлумачення і виконання. Записи тим хороші, що їх можна прослуховувати кілька разів,

аналізуючи спів з різних сторін, відзначаючи особливості трактування і виконавську виразність, емоційність, характер героя, темброві забарвлення голосу, динамічні відтінки, особливості стилю, володіння диханням і його рівний розподіл на фрази, акценти.

5. Метод внутрішнього інтонування. Проспівування без голосу вивчених творів, сприяє творчій уяві. За допомогою цього метода можна подумки удосконалювати тембр, виконавство, техніку, продумати музично-драматичний образ. Карузо говорив, що не треба забувати співати внутрішньо, відчувати тон у всьому тілі, інакше ваш голос буде позбавлений почуття, хвилювання і сили. У кожного твору повинно бути внутрішнє життя, переживання, характер, для того, щоб глядач міг всією душею прожити, зануриться у виконання, осмисливши всю драматичну лінію.

6. Творчий метод використовується в основному на більш пізніх етапах навчання сольного співу. В основному зводиться до самостійного аналізу учня музичного і поетичного тексту, емоційного змісту, пошуку вокальних засобів виразності, до створення свого власного виконання, інтерпретації.

7. «Концентричний» метод М.І. Глінки. За цим методом навчання слід починати з середини діапазону голосу учня, від тонів, які співаються без напруги, починаючи формувати на них необхідні якості професійного звучні. І потім поширювати таке звучання вгору і вниз по діапазону голосу. Головним є індивідуальний підхід при навчанні. Термін «Концентричний» вперше фігурує у Н.І. Компанійського – учня знаменитого О.А.Петрова – першого виконавця ролі Івана Сусаніна, з яким композитор займався особисто.

Сам Глінка пояснював свій підхід у такий спосіб: «Треба спершу вдосконалити натуральні ноти (тобто без будь-якого зусилля

співаються), бо удосконаливши їх, мало-помалу потім можна обробити і довести до можливої досконалості і інші звуки» [2].

8. Ритмо-фізіологічний. Ритм один із стародавніх мов людства, який на підсвідомому рівні змушує відчувати, наслідувати. Так само і в співі, велике значення мають акценти, опорні звуки, які створюють ритм всього твору. Розмір може бути різний, але в кожному такті існує одна або декілька сильних часток, які слід співати чітко, виділяючи їх. Зробити ми це можемо за допомогою нашого артикуляційного апарата. Добра дикція, близький звук, допоможуть досягти чіткого звучання, точного інтонування ноти і всього твору. За допомогою правильно розставлених акцентів так само можна посилити, і зробити більш дзвінким сам голос, відчутти свободу дихання в співі.

Наприклад розглянемо російську народну пісню «Травушка-муравушка». Цей твір відрізняється характерною російської співучістю, широтою, але в той же час звучить енергійно, напористо, з відвагою. Розмір цієї пісні 2/4, і акценти можна робити на різних частках: на 1; на 1 і 2; на 1 «і», 2 «і»; на «і», все залежить від подачі, бачення, задумки виконавця. Для допомоги і розуміння, під час розбору твору, можна уявити собі танець, що допоможе асоціативно відчутти твір і наблизитися до задуму композитора; За характером пісня нагадує «Кадриль», визначивши це, нам відразу стає зрозумілий характер музики, опорні звуки, подача і енергія звуку, настроїв з яким слід виконувати цей твір.

Важливо вміти визначити у творі головне – думку, характер, акценти, кульмінацію, що дозволить виконавцю грамотно і чітко показати всю драматургію твору, змусивши слухача зануритись у світ музики.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. <http://masterskayavokala.ru/metodyi-vokalnogo-obucheniya/>
2. <http://meta-music.ru/method/koncentricheskiy-metod-shkola-peniya-miglinski>
3. [https://repetitora.com/vokalno-pedagogicheskie-principy-m-i-](https://repetitora.com/vokalno-pedagogicheskie-principy-m-i-glinki)

glinki

Сердюк Дарья. Методы певческого обучения. Научный руководитель - профессор, кандидат педагогических наук, народная артистка Украины, О.В.Оганезова-Григоренко. Одесская национальная музыкальная академия имени А.В. Неждановой. Статья раскрывает методы обучения сольного пения. Предложен ритмо - физиологический метод обучения.

Ключевые слова: метод, звук, ритм.

Serdyuk Daria. Methods of singing training. Scientific supervisor - professor, candidate of pedagogical sciences, People's Artist of Ukraine, O.V.Oganezova-Grigorenko. Odessa National Music Academy named after A.V. Unhappy. The article reveals the methods of teaching solo singing. Rhythm - physiological method of teaching is suggested.

Keywords: method, sound, rhythm.